

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
judecător: O. Cernei
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahapol

dosarul nr. 2r-1018/2016

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de
Veaceslav Sobolevschi,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu
Panciul împotriva lui Veaceslav Sobolevschi cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, prin
care a fost restituită cererea de apel depusă de Veaceslav Sobolevschi,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2015, Eugeniu Panciul a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Veaceslav Sobolevschi cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 martie 2016, s-
a admis acțiunea înaintată de Eugeniu Panciul, s-a încasat de la Veaceslav
Sobolevschi în beneficiul lui Eugeniu Panciul suma de 30 000 euro cu titlu de
datorie, suma de 10 447,83 euro, dobânda de întârziere, suma de 18 792 lei cu titlu
de taxă de stat, suma de 11,15 lei cu titlu de servicii poștale, suma de 5 000 lei cu
titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, iar, în total suma de 40 447,83 euro,
convertiți în valuta națională la momentul executării hotărârii judecătorești,
conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova și suma de 23
803,15 lei.

La 20 aprilie 2016, Veaceslav Sobolevschi a declarat apel nemotivat
împotriva hotărârii primei instanțe, fără achitarea taxei de stat, solicitând admiterea
cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din
22 martie 2016, în partea încasării sumei de 10 000 euro din suma de 30 000 euro
cu titlu de datorie și dobânzii de întârziere în sumă de 3 482 euro cu emiterea, în
această parte, a unei noi hotărâri prin care să fie respinsă parțial acțiunea înaintată
de Eugeniu Panciu.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, nu s-a dat curs
cererii de apel depuse de Veaceslav Sobolevschi, s-a acordat apelantului, termen
pentru prezentarea apelului motivat, în limba de stat și achitarea taxei de stat în

mărime de 10 360 lei, până la prima ședință fixată pentru data de 14 iunie 2016, orele 10:00 și i s-a explicat apelantului că, în caz contrar, apelul va fi restituit.

La 14 iunie 2016, Veaceslav Sobolevschi a depus cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, invocând că are la întreținere un copil invalid (f.d. 87).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016, s-a respins ca neîntemeiată cererea apelantului Veaceslav Sobolevschi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și i s-a acordat apelantului termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în sumă de 10 360 lei, până la ședința următoare stabilită pentru data de 28 iunie 2016, orele 10:00 și i s-a explicat apelantului că, în caz contrar, apelul va fi restituit.

La 24 iunie 2016, Veaceslav Sobolevschi a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016 și emiterea unei decizii prin care să fie admisă cererea depusă de Veaceslav Sobolevschi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016 s-a respins recursul declarat de Veaceslav Sobolevschi și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016.

La 25 octombrie 2016, Veaceslav Sobolevschi a înaintat instanței de apel cerere de amânare a examinării cauzei și cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 s-a restituit ca netimbrat apelul declarat de Veaceslav Sobolevschi împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 martie 2016 și s-a restituit lui Veaceslav Sobolevschi taxa de stat în mărime de 3 300 lei.

La 08 noiembrie 2016, Veaceslav Sobolevschi a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu dispunerea scutirii de la plata taxei de stat și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține recurentul că, instanța de apel neîntemeiat i-a respins cererea de amânare a examinării cauzei, prin ce i-a fost încălcat dreptul la apărare, totodată indicând că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii de scutire parțială de la achitarea taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea instanței de apel, recurată de Veaceslav Sobolevschi, este emisă la 25 octombrie 2016, și expediată conform scrisorii la 26 octombrie 2016 (f.d. 133), astfel Colegiul consideră că recursul din 08 noiembrie 2016 este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cererii de scutire din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 16 iulie 2015, Eugeniu Panciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Sobolevschi cu privire la încasarea sumei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 martie 2016, s-a admis acțiunea înaintată de Eugeniu Panciu, s-a încasat de la Veaceslav Sobolevschi în beneficiul lui Eugeniu Panciu suma de 30 000 euro cu titlu de datorie, suma de 10 447,83 euro, dobânda de întârziere, suma de 18 792 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 11,15 lei cu titlu de servicii poștale, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, iar, în total suma de 40 447,83 euro, convertiți în valuta națională la momentul executării hotărârii judecătorești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova și suma de 23 803,15 lei.

La 20 aprilie 2016, Veaceslav Sobolevschi a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, fără achitarea taxei de stat, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 martie 2016, în partea încasării sumei de 10 000 euro din suma de 30 000 euro cu titlu de datorie și dobânzii de întârziere în sumă de 3 482 euro cu emiterea, în această parte, a unei noi hotărâri prin care să fie respinsă parțial acțiunea înaintată de Eugeniu Panciu.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Veaceslav Sobolevschi, s-a acordat apelantului, termen pentru prezentarea apelului motivat, în limba de stat și achitarea taxei de stat în mărime de 10 360 lei, până la prima ședință fixată pentru data de 14 iunie 2016, orele 10:00 și i s-a explicat apelantului că, în caz contrar, apelul va fi restituit.

La 14 iunie 2016, Veaceslav Sobolevschi a depus cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, invocând că are la întreținere un copil invalid (f.d. 87).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016, s-a respins ca neîntemeiată cererea apelantului Veaceslav Sobolevschi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și i s-a acordat apelantului termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat în sumă de 10 360 lei, până la ședința următoare stabilită pentru data de 28 iunie 2016, orele 10:00 și i s-a explicat apelantului că, în caz contrar, apelul va fi restituit.

La 24 iunie 2016, Veaceslav Sobolevschi a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016 și emiterea unei decizii prin care să fie admisă cererea depusă de Veaceslav Sobolevschi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 iulie 2016 s-a respins recursul declarat de Veaceslav Sobolevschi și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2016.

La 25 octombrie 2016, Veaceslav Sobolevschi a înaintat instanței de apel cerere de amânare a examinării cauzei și cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 s-a restituit ca netimbrat apelul declarat de Veaceslav Sobolevschi împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 22 martie 2016 și s-a restituit lui Veaceslav Sobolevschi taxa de stat în mărime de 3 300 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, după cum rezultă din încheierea contestată, ca temei de restituire a cererii de apel depusă de Veaceslav Sobolevschi a servit faptul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat, în termenul stabilit de instanța de apel.

Totodată, din recursul declarat de către Veaceslav Sobolevschi, se atestă că recurentul la 25 octombrie 2016, în cadrul ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău a înaintat cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Însă, instanța de apel la pronunțarea încheierii din 25 octombrie 2016, nu s-a expus în modul stabilit asupra cererii lui Veaceslav Sobolevschi privind scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de apel prematur a restituit cererea de apel declarată de Veaceslav Sobolevschi, indicând că apelantul în termenul stabilit prin încheierea de a nu da curs cererii de apel nu au înlăturat toate neajunsurile, fără a se expune în modul stabilit asupra cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Mai mult ca atât, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel eronat s-a expus asupra cererii de scutire prin încheiere protocolară, totodată eronat fiind și argumentul instanței de apel precum că, ținând cont de faptul că s-a expus anterior asupra cererii de scutire, a considerat de a lăsa fără examinare cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat, în cazul în care urma a se expune asupra cererii de scutire de la

plata taxei de stat prin încheierea motivată, și urma a examina cererea de scutire de la plata taxei de stat.

Or, conform art. 203 CPC, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces. Respingerea cererii sau a demersului nu decade persoana interesată din dreptul de a le înainta din nou pe parcursul dezbaterilor judiciare.

Prin urmare, argumentele invocate de Veaceslav Sobolevschi se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

În același timp, având în vedere prevederile art. 426 alin. (3) CPC, care stabilesc că recursul împotriva încheierii se examinează pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, precum și faptul că la materialele cauzei se regăsește cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat, Colegiul consideră oportun de a casa încheierea instanței de apel de restituire a apelului pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și de a remite cauza pentru examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi - mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

Reieșind din premisele principiului egalității armelor, apelantul la rândul său, la depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat. Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiat recursul înaintat de Veaceslav Sobolevschi și necesar a casa încheierea instanței de apel, cu restituirea pricinii instanței de apel, pentru examinarea cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Veaceslav Sobolevschi.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Panciul împotriva lui Veaceslav Sobolevschi cu privire la încasarea sumei, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Ion Druță

Galina Stratulat